POZORUHODNÉ NÁLEZY LEPIDOPTER PRO ČSSR

BEMERKENSWERTE LEPIDOPTERENFUNDE FÜR DIE ČSSR

Albert Gottwald Milan Janovský

Uvádíme přehled nálezů některých vzácnějších Lepidopter z našeho území. Údaje z Čech pocházejí ze Stekníku u Žatce, kde bylo loveno od r.1969 každoročně na světlo koncem srpna a začátkem září v těsné blízkosti chmelnic. Značná pozornost byla také věnována biotopům jihovýchodní Moravy-lesnatým lokalitám v Chřibech,vátým pískům v okolí Bzence, lužním lesům Pomoraví a lesostepním formacím Bílých Karpat. Výčet je doplněn nálezy z Jihoslovenského krasu, ze Slovenského ráje,z Kovačovských kopců a z Vihorlatu.

Tortricidae

Acleris tripunctana Hubner - Havířov 29.6.1961 a 21.4.1962. Nové údaje pro severní Moravu.

Cnephasia longana Haworth - Havířov 21.5.1961. Ojedinělý nález ze severu Moravy.

Phaneta metzneriana Treitschke - Po třech údajích (Mlýňany, Štúrovo, Spišská Nová Ves) (Hrubý,1964) další doklad o výskytu na jižním Slovensku: Kamenica n.Hronom 5.7.1974.

Ancylis derasana Hubner - Havířov 21.5.1961. Druh je znám z více míst jižního Slovenska (Hrubý,1964) .

Alucitidae

Marasmarcha lunaedactyla Haworth - Velmi vzácný a lokální druh. U nás znám z Čech a Moravy (Schwarz 1953). 1 ex. uloven v Kamenici n.Hronom 7.6.1975. Nový druh pro Slovensko.

Phycitodae

Heterographa oblitella Zeller - Moravský Písek 26.7.1975. Pozoruhodný nález z jižní Moravy.

Gymnacyla canella Denis et Schiffermüller - Motýl je znám z jihu Sovětského svazu a má se vyskytovat ve střední Evropě(Hannemann 1964) Dva kusy přilétly 9.8.1975 ke světlu ve Stekníku u Žatce.

Crambidae

Chilo phragmitellus Hübner - Uherské Hradiště 30.7.1975, mokřadní druh.

Pyraustidae

Nascia cilialis Hübner - Ze Slovenska znám jediný údaj - Kúty (Hrubý 1964). V Moravském Písku na jižní Moravě přilétly 26.7.1975 ke světlu dva exempláře.

Notodontidae

Leucodonta bicoloria Denis et Schiffermüller - Ze Slovenska není z poslední doby mnoho údajů (Hrubý 1964, Reiprich 1972). Uvádíme zajímavý údaj o výskytu z Remetských Hámrů: 7.7.1975 uloveni dva jedinci, chyceni na ultrafialové světlo.

Drynobia velitaris Hufnagel - Vyskytuje se po celém území, ale lokálně a nehojně. Další doklady o jeho rozšíření na Slovensku a Moravě: Kamenica n. Hronom 2.7.1974 a Buchlovice 8.7.1973 po jednom ex.

Geometridae

Brephos puella Esper - Motýl je rozšířen v lesích při řece Moravě a při teplých předjarních měsících(konec února a březen) je výskyt velmi časný. Kněžpolský les u Uherského Hradiště, Mor. Písek, Kostelany n. M., Strážnice.

Scopula nemoraria Hübner - Uh. Hradiště 29.5.1975. Zajímavý údaj o rozšíření na jižní Moravě.

Acasis viretata Hübner - Havířov 20.6.1963. Významný doklad o výskytu na severní Moravě.

Mysticoptera sexalata Retzius - Uh. Hradiště 28.6.1975. Pozoruhodný nález z lužního lesa.

Schistostege decussata Denis et Schiffermüller - Horní Němčí 12.7.1974. Další lokalita v Bílých Karpatech.

Lygris testata Linné - Mor. Písek 23.8.1975 (Zlámal lgt.) a Stekník u Žatce 18.8.1975.

Lygris mellinata Fabricius - Buchlovice 9.6.1972, Čeladná (Beskydy) 14.7.1974, serie jedinců. Další doklady o rozšíření druhu na Moravě.

Orthonama vittata Borkhausen - V Buchlovicích 18.6.1969 uloveny dva ex. této nehojné píďalky.

Coenotephiria sagittata Fabricius - Pět jedinců tohoto velmi vzácného a velmi lokálního druhu uloveno v Mor. Písku 28.6.1973, 3.7.1973 a 22.7.1975 (Zlámal lgt.). Nejbližší známá lokalita z poslední doby je ze Slovenska: Lubochňa-Tajch (Hrubý 1964).

Perizoma lugdunaria Herich-Schäffer - Vzácný druh. 1 ex. přilétl v Mor. Písku 29.7.1975. Ze Slovenska je znám z více míst (Mlyňany, Malé Karpaty: Veľká homoľa, Prešov (Hrubý 1964); Štúrovo, Bojnice - (Králíček, Marek, Povolný, 1970), Veľký Báb (Čaputa, 1971).

Euphyia picata Hübner - V Chřibech ojediněle se vyskytující druh. Buchlovice 10.7.1964, Chabaně 4.7.1975.

Discoloxia blomeri Curtis - Další lokalitou tohoto lokálního druhu na Slovensku jsou Remetské Hámre: 7.7.1975 uloven 1 ex.

Chloroclystis coronata Geyer in Hübner - Domica 2.7.1975, Zádiel 6.7. 1975. Další údaje o rozšíření.

Horisme corticata Treitschke - Lokální a vzácná píďalka. Řada jedinců lovena v letech 1969-74 koncem srpna a začátkem září ve Stekníku u Žatce. V r. 1975 se neobjevila.

Lemographa cararia Hübner - Horní Němčí 2.6.1974, Mor. Písek 27.7.1974, Uh. Hradiště 25.6.1973. Na Moravě nehojná až vzácná, na Slovensku hojnější: Stupava, Domica, Prešov (Hrubý 1964), Remetské Hámre (Králíček, Marek, Povolný, 1970), Plešivec (Králíček, 1971), Veľký Báb (Čaputa, 1971).

Boarmia arenaria Hufnagel - Po dlouhé době potvrzení výskytu tohoto vzácného a lokálního druhu na Slovensku. Hrubý (1964) uvádí lokality vesměs nepotvrzené. 7.7.1975 byli uloveni 3♂♂ a 1 ♀ v Remetských Hámrech.

Gnophos ambiguata Duponchel - Žiarska dolina 4.7.1969, 6.7.1970. Další údaj o výskytu na Slovensku.

Sphingidae

Marumba quercus Denis et Schiffermüller - Josefov u Hodonína 7.6.1953 1♂. Nálezy z jižní Moravy jsou ojedinělé.

Tetheidae

Achlya diluta Denis et Schiffermüller - Z Moravy málo známých údajů. Mor. Písek 12.9.1973 3 ♂♂ a 2♀♀ (Zlámal lgt.).

Noctuidae

Scotia crassa Hübner - Zdá se, že v poslední době není tak vzácná jako v minulosti. Lhota u Žatce, Mor. Písek 14.8.1974 3 ex.; Stekník u Žatce 30.8.1974 2 ex.; Zádiel 6.7.1975 1 ex. V Mor. Písku lovil tento druh i J. Zlámal (12 ex.).

Chersotis cuprea Denis et Schiffermüller - Jeseníky 2.8.1974 1 ex., Žermanická přehrada u Havířova 17.7.1971 1 ex. Další doklady o rozšíření tohoto nehojného druhu na severní Moravě.

Epilecta linogrisea Hübner - Mor. Písek 1.9.1974, 2 ex. Další lokalita tohoto druhu na Moravě.

Anarta cordigera Hübner - Autochtonní přítomnost tohoto rašeliništního druhu na Suché hoře potvrzujeme úlovkem z 28.6.1975. Motýl létal za dne za slunečního svitu.

Mamestra splendens Thunberg - Jako nový pro Moravu je uváděn z Brna-Komína (Starý, Marek, 1966), nověji hlášen z Bobravy a Dubňan (Králíček, Marek, Povolný, 1970). Dne 18.7.1962 přilétli ke světlu 2♂♂ v Buchlovicích.

Hadena irregularis Hufnagel - K dosavadním dvěma údajům ze Slovenska, Plešivec a Slov. raj (Hrubý, 1964), je možno připojit další dvě lokality: Domica a Zádiel, kde přilétlo na ultrafialové světlo počátkem července 1975 několik ex.

Atethmia ambusta Denis et Schiffermüller - Ke zjištěným nalezištím na Moravě přibývá Mor. Písek 26.8.1972 (Zlámal lgt.). V Čechách uloveno několik jedinců ve Stekníku u Žatce 20.8.1972.

Cryphia domestica Hufnagel (syn. perla F.) - Na Slovensku nehojný, v českých zemích znám z více lokalit. Připojujeme další: Buchlovice 4.7.1973 a Stekník u Žatce 18.8.1974.

Amphipyra perlua Fabricius - Další lokalitou tohoto velmi vzácného druhu jsou Obyce (Vtáčnik) 22.7.1974.

Apamea sublustris Esper - Dosti rozšířený na jižní Moravě (m.j. Mor. Písek). Doplňujeme další lokality ze Slovenska: Domica 1.7.1975 a Hrabušická píla ve Slov. raji 13.7.1975.

Calopistria juventina Cramer - Dne 7.7.1975 uloven jeden ♂ v Remetských Hámrech.

Telesilla amethystina Hübner - V literatuře dlouho nepublikován žádný výskyt. Nedávno byl hlášen z východního Slovenska - Vinné, Senné (Jakeš, Novák, 1975). Dne 27.7.1975 v Zádielu 1 ex. na světlo (Zlámal lgt.).

Hoplodrina respersa Denis et Schiffermüller - K údajům z novější doby - Košice, B. Štiavnica (Hrubý, 1964), k nálezu z Devínské Kobyly (Čaputa, 1970) a údaji z Čingova (Reiprich, 1972) - připojujeme Kováčov 7.7.1974 a Zádiel 4.7.1975.

Melicleptria cognata Freyer - Ojediněle v Rohatci na vátých píscích. 4.7.1974.

Metachrostis dardouini Boisduval - Orientální druh. Skoupé údaje o jeho rozšíření doplňujeme úlovkem ze Zádielu 6.7.1975.

Porphyrinia noctualis Hübner - Nepříliš rozšířený teplomilný druh. Dva ex. chyceny na vátých pískách v Bzenci-Přívoze 26.7.1974.

Calpe capucina Esper - Významný zástupce motýlí fauny u nás. Z našeho území hlášeny tři údaje ze starší doby: Modra, Devínska Kobyla a Kamzík v Malých Karpatech (Hrubý, 1964). Na ultrafialové světlo na Domici 29.-30.6.1975 7 ex.

Literatura

Čaputa, A., 1970: Lepidoptera prírodnej rezervácie Devínska Kobyla. Entomologické problémy, 8: 55-153

Čaputa, A., 1971: Významnejšie druhy piadiviek Geometridae v rezervácii Veľký Báb. Ochrana fauny, IV/2: 65-69

Hrubý, K., 1964: Prodromus Lepidopter Slovenska. NČSAV, Bratislava.

Jakeš, O., Marek, J., 1975: Nové nebo jinak významné nálezy Lepidopter z Moravy a Slovenska. Zprávy Čsl. spol. ent. při ČSAV, Praha, 11: 41-46

Králíček, M., 1971: Faunisticky významné nálezy Lepidopter ze Slovenska a Moravy. Act. Rer. Natur. Mus. Nat. Slov., Bratislava, XVII: 77-84

Králíček, M., Marek, J., Povolný, D., 1970: Významné a nové faunistické nálezy Lepidopter z Moravy a Slovenska. Ochrana fauny, IV/1: 1-9.

Kudla, M., 1970: Macrolepidoptera Hrubého Jeseníku. Vlastivědný ústav v Olomouci.

Reiprich, A., 1972: Verzeichnis der Falterarten aus dem Naturschutzgebiet Slovenský raj und der Umgebung von Spišská Nová Ves. Ergebnisse der Erforschung aus den Jahren 1945-1969. Entomologické problémy, 10: 5-105.

Skala, H., 1911-32: Zur Lepidopterenfauna Mährens und Schlesiens. Arb.d. ent. Abt. d. Landesmuseums, XXX., Brünn.

Spuler, A., 1908: Die Schmetterlinge Europas. Stuttgart.

Starý, J., 1965: K výskytu některých teplomilných druhů z čeledi Noctuidae na Moravě (Lepidoptera). Zprávy Čsl. spol. ent. při ČSAV, Praha, 4: 13-16.

Starý, J., Marek, J., 1966: Příspěvek k faunistice můrovitých Československa (Lep., Noctuidae). Zprávy Čsl. spol. ent. při ČSAV, Praha, 2: 77-92.

Adresa autorů (Anschriften der Autoren):

Albert Gottwald, Jana Žižky 677, 686 01 Uherské Hradiště

Milan Janovský, J. Gagarina 30, 736 01 Havířov 2-Podlesí